

Żmuda-Liszewska, Krystyna

Malarstwo

Almanach Muzealny 3, 289-294

2001

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DARY I NABYTKI W LATACH 1997–2000.

WYBÓR

MALARSTWO

Opracowanie: Krystyna Żmuda-Liszewska

PORTRETY MICHALINY Z WOYDÓW KOSSAKOWSKIEJ I JEJ MĘŻA MEDARDA KOSSAKOWSKIEGO

Pastele — 45 x 37,5 cm; sygnowane: „Eda W./ 1864”; zakupione od osoby prywatnej; nr inw. MHW 25316, 25317.

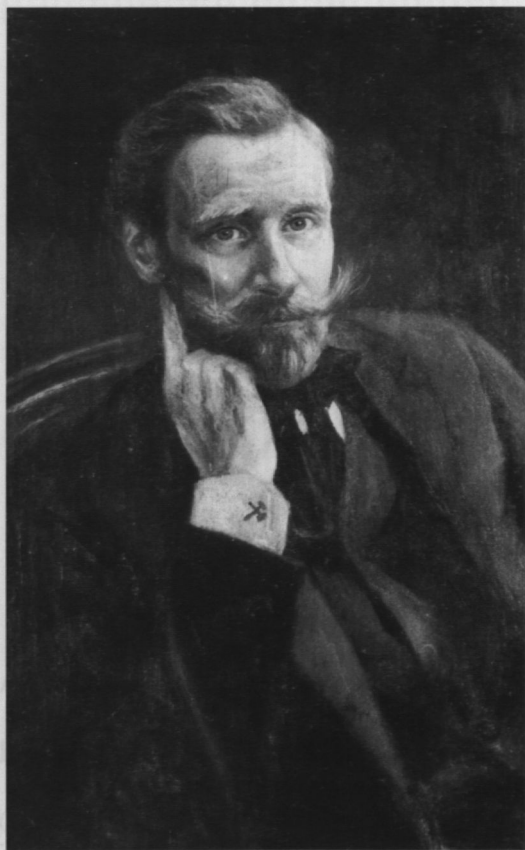
Michalina (zm. 1907) była córką Kazimierza Woydy (syna Karola) i Henryki z Korytowskich. Jej małżonek Medard Kossakowski (1837–1890) był urzędnikiem Heroldii Królestwa Polskiego, właścicielem domów w Warszawie, a jego pradziad Adam Kossakowski — generałem wojsk litewskich i posłem na Sejm Czteroletni.

W zbiorach Muzeum znajduje się także sześć innych portretów, osób z rodziny Woydów — zob. K. Liszewska, J. Plapis, *Portrety osobistości i mieszkańców Warszawy w zbiorach Muzeum Historycznego m. st. Warszawy*, Warszawa 1990, poz. 141–146.

PORTRET FRANCISZKA GALIŃSKIEGO

poety, satyryka, dziennikarza miłośnika i popularyzatora dziejów Warszawy. Obraz nieznanego pędzla, malowany olejno na sklejce (69,3 x 45 cm); nabyty w 1998 r. od rodziny portretowanego; nr inw. MHW 25238.

Czas powstania określa się na lata 1910–1915, według wieku portretowanego i zgodnie z młodopolską stylistyką wizerunku. W charakterystyce postaci dominuje ton zamyślenia, przy równocześnie bystrym spojrzeniu, wyraziście oddającym indywidualność portretowanego. Malowa-

Portret Franciszka Galińskiego

ny szerokimi pociągnięciami pędzla, posługuje się wąską skalą szarości i bieli. Autor portretu nawiązuje do warszawskich tradycji realizmu w sztuce portretowej, z pogłębioną charakterystyką psychologiczną modelu, której najwybitniejszym przedstawicielem w tym samym czasie był Stanisław Lentz (1861–1920).

PORTRET MATYLDY Z BUCHHOLCÓW DOBROWOLSKIEJ

córki Fryderyka Buchholca (zm. 1837) właściciela jednej z pierwszych w Warszawie wytwórni fortepianów. Malowany przez Aleksandra Rycerskiego (1825–1866), olej na płótnie (73,8 x 62 cm), sygnowany: „Rycerski 1856”; nabyty w 1999 r. na aukcji Desy–Unicum; nr inw. MHW 25388.

Portret prezentuje dobry poziom warsztatu artystycznego wywodzącego się z warszawskiego malarstwa portretowego doby klasycyzmu. Malowany gładko, odznacza się dobrą kompozycją, precyzją linii rysunku

Portret Matyldy z Buchholców Dobrowolskiej

i dyskretnie stosowanym kolorem — emanuje statecznością i elegancją. Autor portretu był uczniem Rafała Hadziewicza i Ksawerego Kaniewskiego, jest to jedna z nielicznych zachowanych jego prac malarskich. Obraz pochodzi ze spuścizny prof. Lecha Niemojewskiego (1894–1952), architekta, którego żona Jadwiga z Dobrowolskich była wnuczką portretowanej.

PORTRET LUDWIKA SEMPOLIŃSKIEGO (1899–1981)

jednego z największych polskich artystów estrady i kabaretu, od 1955 r. profesora PWST, laureata nagrody miasta stołecznego Warszawy. Malowany pośmiertnie z fotografii przez amerykańskiego artystę polskiego pochodzenia Aleksandra Kozloff. Olej na płótnie (119 x 89 cm), sygnowany: „A. Kozloff / New York 1983”; nabyty w 1997 r. od żony artysty; nr inw. MHW 25164.

Portret Ludwika Sempolińskiego

Laseczka, z którą sportretowany został Sempoliński znajduje się w zbiorach Muzeum (zob. Rzemiosło artystyczne).

ULICA BRACKA

obraz pędzla Jana Oskierko, malarza z przełomu XIX i XX w.; olej na płótnie, 62 x 78 cm; sygnowany: „Jan Oskierko”; nabyty w 1999 r. na aukcji Desy–Unicum; nr inw. MHW 25389.

Przedstawia fragment ulicy Brackiej w kierunku ul. Szpitalnej. Na ślepej ścianie domu przylegającego do posesji nr 18 jest umieszczona tablica z napisem (częściowo nieczytelnym): RYSZARD FIAŁKOWSKI / MALARNIA I SKŁAD PORCELANY / FAJANSU, SZKIEŁ, KRYSZTAŁÓW [...] w [...] BRACKA N [19?]. W głębi, za wylotem ul. Moniuszki przyciąga wzrok czerwoną barwą modernistyczny gmach Warszawskiego Towarzystwa Wzajemnego Kredytu, wzniesiony w latach 1912–1914 — co pozwala określić czas powstania obrazu.

TEATRZYK „MORSKIE OKO”

obraz pędzla Błażeja Iwanowskiego, 1932; olej, tektura, 71 x 50 cm, syn.: „Błażej Iwanowski 1932”, nr inw. MHW 25 133.

Ulica Bracka

Teatrzyk rewiiowy „Morskie Oko” był jednym z najbardziej znanych teatrzyków rewiiowych okresu międzywojennego. Założony w marcu 1928 r. przy rogu ul. Jasnej i Sienkiewicza kontynuował tradycje teatrzyku „Perskie Oko”. Ze znanych artystów występowali w nim m.in. L. Messal, M. Zimińska, E. Bodo, T. Olsza. Z. Pogorzelska i L. Sempoliński. Teatrzyk zamknięto w lipcu 1939 r.

Lit.: *Album Warszawski. Obraz miasta w zbiorach Muzeum Historycznego m. st. Warszawy*, Warszawa 2000, poz. 315.

PLAC TRZECH KRZYŻY

obraz pędzla Franciszka Sunderlanda, lata trzydzieste XX w.

Olej, płótno, 35 x 50 cm, sygn.: Franciszek „Sunderland”, nr inw. MHW 25263.

Widok na kościół Św. Aleksandra w szacie architektonicznej po gruntownej przebudowie w latach 1886–1894. Pierwotny wygląd świątyni wybudowanej w latach 1818–1825 na wzór rzymskiego Panteonu (architekt Chrystian Piotr Aigner) przywrócony został w 1945 r. po odbudowaniu jej ze zniszczeń 1944 r.

Lit.: jw., poz. 314.

Głowa nieokreślonej kobiety

RZEŻBA

Opracowanie: *Krystyna Żmuda-Liszewska*

POPIERSIE JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO

autorstwa Jana Małety, 1928.

Brąz, wys. 71 cm, syn.: „Jan Małeta 1928/XII/29”, nr inw. MHW 25265.

W mundurze galowym z dystynkcjami marszałka, z Orderem Virtuti Militari I kl., Krzyżem Walecznych (z trzema okuciami), Odznaką Pamiątkową Szkoły Oficerskiej Organizacji Strzeleckiej, której to organizacji był twórcą.

Lit.: jw., poz. 317.

GŁOWA NIEOKREŚLONEJ KOBIETY

niewiadomego autorstwa, początek XX w.

Brąz, wys. 36 cm, sygn.: „L. Krantz i T. Łempicki”, nr inw. MHW 25336, zakupiona w 1999 r. od osoby prywatnej.

Odlew znanej firmy warszawskiej L. Krantz i T. Łempickiego, sięgającej początkami 1908 r. i funkcjonującej do 1939 r.

GŁOWA PŁACZĄCEGO PUTTA

Fragment nagrobka Marii Józefy z Wessłów Sobieskiej z Kościoła Sakramentek w Warszawie zniszczonego w 1944 r., obecnie zrekonstruowanego. Alabaster, 22 x 33 cm, nr inw. MHW 25471, odnaleziony przez p. Sta-